A.—Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—

(*a*) Rs. 93,30,454 to end of January 1956.

(*b*) By June 1956.

(*c*) (i) Rs. 3 lakhs. (ii) Rs. 8 lakhs.

Vidhana Soudha.

Q.—626. Sri K. PRABHAKAR (Nelamangala—Scheduled Castes).—

Will the Government be pleased to state :—

what would be the cost of Vidhana Soudha building when completed ?

A.—Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—

About Rs. 130 lakhs.

Rural Communication (Allotment to Hassan District).

Q.—438. Sri K. PANCHAKSHARIAH (Arsikere).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the amount provided under the Rural Communication Head for Hassan District during the year 1954-55 ;

(*b*) the amount allotted to each taluk in Hassan District (talukwar information to be furnished) ;

(*c*) out of the said amount, the amount that was set apart by them for the District Board Roads ; and the amount now paid ;

(*d*) the principle on which the amount was allotted for each taluk ?

A.—Sri T. CHANNIAH (Minister for Public Health and Local Self-Government).—

(*a*) Nil.

(*b*), (*c*) and (*d*). Does not arise in view of the reply to clause (*a*).

BUDGET FOR 1956-57.

General Discussion (*continued*)

Mr. SPEAKER.— This is the last day for budget discussion. Therefore all the Hon'ble Members cannot get chances to speak. Necessarily I will have to disappoint some of the Hon'ble Members. Those Members will have chances during the period of Voting of Demands. The Government also have to be given appropriate time to reply because last time they complained that they did not have sufficient time. In view of that, I would request the Hon'ble Members to take some other opportunity to discuss the very same thing.

Sri K. PUTTASWAMY (Srirangapatna).—All through, we have been making a representation to the Speaker that sufficient time must be allotted for discussion of the Budget. Last year and the year before last, I remember four days were allotted. This year, day before yesterday, voting of demands for supplementary grants also took place and there was half a day available for budget discussion that day and I am told that the Government intend making reply to the debate after 2-30 P.M. today. That means, hardly two days are allowed this time. The Hon'ble Speaker should come to our rescue. This is not the way in which we should be treated. There is a very heavy responsibility when the budget is going to be discussed. If only two days are allotted opinion of this House would be stifled. It would mean legal stifling of public opinion.

AN HON'BLE MEMBER.—I fully endorse what he has said.

Mr. SPEAKER.— I understand your feelings, but all this is superseded by the agreement or understanding arrived at by the House. During the next 12 days also, Hon'ble Members will have opportunity to debate on the budget itself. Therefore, they need not worry over lack of sufficient time for the general discussion. In fact, the discussion on Demands will be on a detailed scale and therefore, there is no reason to feel that members will not have chances. Some members will

(MR. SPEAKER.)

have chances now and the others during the successive days. You know we originally wanted to introduce the present Budget on the 8th March, but by agreement the Hon'ble Members wanted it to be presented on the 12th March. Therefore there is absolutely no time now to spare for the General Discussion. It was settled in the House, not by me. If some Hon'ble Members were not present, I cannot help it.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಅನಂತರಾಮರ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಹಿಂದೆ ರಾಜಪ್ರಮುಖರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ, ಇತರರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಚೆನ್ನಪಟ್ಟಣ).—12ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ 30ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನವೇ ಪೂರ್ತಿ ಆಗಬೇಕು, ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆವೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ದಿವಸ ತಾವು "12ನೇ ತಾರೀಖು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ 30ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಒಳಗೆಯೇ ಮುಗಿಯಬೇಕು, ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಾನು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದಿವಸವೇ ತಾವು ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

Sri K. PUTTASWAMY.—I request the Hon'ble Speaker to take votes on this matter.

Mr. SPEAKER.—No, no. The Hon'ble Member being an old parliamentarian knows the procedure.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am a little bit flattered. But all the same. . . .

(SRI S. GOPALA GOWDA rose.)

Mr. SPEAKER.—I request the Hon'ble Member not to take more than 15 minutes.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ಸಾಗರ-ಹೊಸನಗರ).—ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ 56-57ನೇ ಇಸವಿ ಅಂದಾಜು ಆಯವ್ಯಯದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿ ಲೋಕಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅದು ಬಯಲಾಗಿದ್ದು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಯವ್ಯಯ ಪಟ್ಟಿ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮದರಾಸಿನ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಖಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ತನ್ನ ಲೇಖನದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗಿ ಹೊರಬಂತು. ಆ ವಿಷಯ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಇದು ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಗೌರವ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೇ ಹಾನಿ ಕೂಡ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Maddur).—I want to speak for two hours. If we are given only 15 minutes, better that we do not speak at all. If you do not permit me to speak for two hours, I may as well not speak at all.

Mr. SPEAKER.—If the Hon'ble Member had spoken yesterday or the day before yesterday, he would have had a chance to speak for some length of time. But today there is no time. I only appeal to Hon'ble Members.

Sri P. R. RAMAIYA (Basavanagudi).—On a point of information, Sir.

Mr. SPEAKER.—The Member has not yielded.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಗಾಧ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯದ ಅಂದಾಜು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಬರೀ ಅಗಾಧ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. . . .

Sri P. R. RAMAIYA.—On a point of order, Sir. The Hon'ble Member Sri S. Gopala Gowda referred to some leakage of the Budget. He referred to something that happened last year and he has also referred to something that happened this year- I was not able to hear him exactly, what he implied, whether there was any leakage of the Budget this year in this Assembly or whether he referred to leakage that took place in the Central Assembly. As far as I know, as one who knows the working of a newspaper concern, it is possible. . . .

Mr. SPEAKER.—No, no. There is no point of order. The Member can reply to all these in his speech. Why do you waste the time of the House?

Sri P. R. RAMAIYA.—The point is whether he referred to the leakage of the Budget this year.

Mr. SPEAKER.—That is no point of order. It is a request for information. Sri Gopala Gowda.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಅಂದಾಜು ಅತಂತ್ರ, ಅಭದ್ರ ಹಾಗೂ ಅಪಾಯಕಾರೀ ಆಯವ್ಯಯವಾಗಿದೆ.

Sri P. R. RAMAIYA.—He has not replied to my point, Sir.

Mr. SPEAKER.—He has stated already.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇದು ಬರೀ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಯವ್ಯಯದ ಚಿತ್ರ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂದು ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಕೋರ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿಯನ್ನು ತಬ್ಬಿ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವ ಸುಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ನಿಜ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಅತಂತ್ರ ಎಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೊರಗಿನ ಸಾಲ, 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂದ್ರದ ಸಾಲ ಇದರಮೇಲೆ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ.

1 P.M.

ಅವರೇ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂದಿನವರ್ಷ ದ್ವಿತೀಯ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಗತಿಯು ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಅಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬರಲಾರದೆಂದು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಬರೀ ಒಂದು ಪಯಸ್ ಹೋಪ್ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಹಣ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಅಂಶ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗಾದರೂ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಬಾಳುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಬಂಡವಾಳ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಹಣ ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು, ನಾನು ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ “ಈ ಸಾರಿ ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲಹೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಸಲಹೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವುದಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತು ಸಾಕ್ಷಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚುವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ: (1) ತಿದ್ದುಪಾಟಾದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ದರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು.” ಇದರಿಂದ ಈಗಿರುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. “(2) ಆಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು, (3) ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ಕೊರತೆಗೆ (Revenue Gap) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಾದ ಹಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡದೆ ಇರುವುದು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, concluding paragraph ನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಮಾತಿಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿಗೂ, ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ‘ಈ ತತ್ವ ಬಹಳ ಮಹತ್ತರವಾದ ತತ್ವ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿದು ಎರಡನೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಧ್ಯೇಯವನ್ನೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂತು. ಮೊದಲು ಸರ್ವೋದಯವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸುಖೀರಾಜ್ಯ (welfare State) ಎಂದು ಹೇಳಿ, Socialistic Pattern of Society ಎಂದು ಇವೊತ್ತು ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯತಃ ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳೇನು, ಕಾರ್ಯನೀತಿಯೇನು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾರೆವು ಎನ್ನುವುದು ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂಥ ಒಂದು ಸುಖೀರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ, ಸಮಾಜವಾದದ ಮಾದರಿ ಸಮಾಜದ ಕಡೆಗೆ ದೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಥಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕಂಡುಬರುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೈಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ. ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವೊತ್ತು ಯಾರುಯಾರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬಂಡವಾಳಗಾರರನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರ ಏಜಂಟರುಗಳನ್ನು; ಮತ್ತು ಅವರ ಎಲ್ಲಸಹಕಾರವನ್ನೂ ಪಡೆಯಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿದೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡೋಣ. ಸುಖೀರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ, ಸಮಾಜವಾದದ ಕಡೆಗೆಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಧೋರಣೆ, ಕೆಲವು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಒಂದೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಗಸನ ಕತ್ತೆಯಂತೆ, ಅಥವಾ ತೆನಾಲಿರಾಮಕೃಷ್ಣನ ಕುದುರೆಯಂತೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ 18-20 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪಡೆದು ನರಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರು 5 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭಕ್ಷೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆ. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ, ಒಂದು ನಾಟಕವಾಡಿ ಇವೊತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದು ಸಮಂಜಸವಾದ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಹಿಗ್ಗುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಕೂಡದು ಎಂದು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ನೆಪವನ್ನು ಮುಂದೊಡ್ಡಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಅಗಾಧವಾದ ನಿರಾಸೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಾಸೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರವೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆದಂತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ. ಇನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸುಭಿಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುವುದು, ಅಷ್ಟು ಬೀಜಕೊಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸುಭಿಕ್ಷವುಂಟಾಗಿದೆಯೆನು ? ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಸುಭಿಕ್ಷವುಂಟಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನೂರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದೇ ಮಾತನ್ನು ನಾನೇನಾದರೂ ಆಡಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕಾಗಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದರೆ ಏನು, ಎಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಷನಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ 1 ಲಕ್ಷರೂಪಾಯಿ ಯಾಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಷ್ಟು ಆತುರವೇನಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದು ಸತ್ಯವಾದ ಟೀಕೆ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಓದಿರತಕ್ಕ ಆಯವ್ಯಯದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸದಸ್ಯರು ಅದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಏನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲ ಅದು ಯಾವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ? ಆ ರೀತಿಯ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ನೂರಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಇವೊತ್ತು ಹೀಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಕ್ಕನ್ನು (privilege) ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ, ಹೊರಗೆ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ, ಅವರನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ, ಬಹುಮಾನ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ R.M.D.C. ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ R.M.D.C. ಯವರು ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಅದೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಿವಸವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಆಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ? 'ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಅವರ ಟೀಕೆಗೆ ಏನು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ?' ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಬಾರದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅದು ಎರಡುಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ reciprocate ಆದರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಇದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಲ್ಲವೆ ! ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ, ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ; ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ನಮೂದಾದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ limited authority ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ, ಇಂತಹ ಇತರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವೆಂದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರಿಗೆ

ಬರೆದಿರುವ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿನ ಕೊನೆ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ ಓದುತ್ತೇನೆ:

"With reference to your demand for inspection of our accounts, it is brought to our attention that we are not bound to give any for inspection. We are not prepared to give your officer our accounts for inspection as we have been doing until such time as orders are obtained from the High Court."

Mr. SPEAKER.—If it is not correct, it should not be read, because there is nobody to defend that statement.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅವರು accounts ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಂದ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಒಂದುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನೂ ದೋಚಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆದಿದ್ದೂ, ಲಾಭ ಬಂದಿದ್ದೂ, ಅದನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ? ಇವೊತ್ತು ಅವರು ಸಿಲೋನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ, ನಾವೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರುವವರು, ಯಾರಮೇಲೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂಥ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಗೌರವವನ್ನೂ, ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ, ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದವರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಖಕ್ಕೆ ಧೂಪ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೆಲಸಗಾರರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಭತ್ಯವನ್ನೂಸಹ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮೂರುವರ್ಷ ಅಥವಾ ಆರು ವರ್ಷ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟುಗಳು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ಆಗಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟುಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಕ್ಕು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಗುಲಾಮರಂತೆ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಧಾನಸೌಧ ಅಥವಾ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯ ? ಕಾರ್ಮಿಕರ ನೀತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಆಮೇಲೆ ಈ ಹೊತ್ತು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಮೇಲೆ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಹೊರದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನಾವು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರದೇಶದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯತ್ನವೆಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಇನ್ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಹೊರದೇಶದ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೂ ದೇಶೀಯ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೂ ಘರ್ಷಣೆಯಿದೆ. ಹೊರದೇಶದ ಬಂಡವಾಳ ಈ ದಿವಸ ದೇಶೀಯ ಬಂಡವಾಳದ ರೂಪತಾಳುತ್ತಿದೆ, ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯವಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೊರದೇಶದ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿವೆ. ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಈಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ರಾಜ್ಯದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಊರ್ಜಿತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಬಂಡವಾಳವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದ ಮತ್ತು ಹೊರದೇಶದ ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳ ಈ ಎರಡರ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಸ್ಥಗಿತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ, ಈ ದಿವಸ ರಾಜಭಕ್ತಿಗೆ ಕಾಲವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಿಜ ; ರಾಜರ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ರಾಜರುಗಳನ್ನು ಅವರ ರಾಜ್ಯದ ಪದವಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಕರಾರಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ರಾಜರುಗಳಿಗೆ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ, ರಾಜರಾಗಿದ್ದಾಗ ಬರುವ ವರಮಾನದ ಹತ್ತರಷ್ಟು, ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು, ನೂರರಷ್ಟು ವರಮಾನ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇಂಥ ಒಪ್ಪಂದದಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಹೆಚ್ಚಾಗದೆ, ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ಸುಭದ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥ ಆರ್ಥಿಕಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂಥದಲ್ಲ. ಇದು ಸುಮ್ಮನೆ ಆಕಾಶದ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿ ಮಳೆಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಆಹಾರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ಪದಾರ್ಥ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು 80 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಂದ್ರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಛೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಒಂದು ಅಡ್ವರ್ಟೈಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾವಿರಾರುಜನ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಓಟು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಜನರು ದಂಗೆಯೇಳಬಹುದೆಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಣಬಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಣ್ಣೊರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಬರೀ ಕಾಗದದ ಯೋಜನೆಗಳು. ಅವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ರೀತಿ ಹೇಗೆಂದರೆ, ಒಂದು ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಾಟಿಕ್ ಮೆಷಿನರಿಯಿದೆ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕು. ನೇರವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ; ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಹಾಯಪಡೆದು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವೂ ಸುಗಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಜೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಈ ಸರ್ಕಾರ ತಾನಂತೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲಾರದು; ಅದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ಹೋಗಲಾರದೆಂದು ನಿರಾಶೆಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಖೋತಾ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಉಂಟಾಗಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಮತ್ತೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಅಶೋಕ ಮೆಹ್ತಾ ಮುಂತಾದ ಮಹನೀಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಯಾಂಗ್ ಕೈಷೇಕ್ ಸರ್ಕಾರದಂತಾದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹಣದ ಉಬ್ಬರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರ್‌ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ, ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಆಗದೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಶೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂಕಿಅಂಶಹಾಕಿ ಹೀಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡ 18ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಕಂ ಜೊತೆಗೆ ಪರ್‌ಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನ್‌ಕಂ ಹೆಚ್ಚದಿದ್ದರೆ, ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚದಿದ್ದರೆ, ಅದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವ ಕಡೆ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, ಗಮನಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಹತೋಟಿಯಿರಬೇಕು. ಹಣ ಹೋದಮೇಲೆ ಯಾರ ಕೈಗೆ ಹೋಯಿತೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಮೇಲೆ ಹತೋಟಿಯಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಖರ್ಚುಬಾಬುಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಣವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಯಿದೆಯೋ, ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ವಿ. ನಂಜಪ್ಪನವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತಂದೆ. ಆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿ ಎದ್ದುನಿಂತು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು—ಅವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ—ಇಬ್ಬರೂ ಎದ್ದು ಎರಡು ಉದ್ದವಾದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಆಯಿತು. ಆ ತಪಶೀಲು ಈಗ ಬೇಡ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ದಿನ ಏನು ಕೇಳಿದೆ, ಅದಕ್ಕೇನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದೊಂದೇ ಒಂದು ಕೇಸು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸ್ವಜನಪಕ್ಷಪಾತ, ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರಪ್ಷನ್, ಅನೀತಿ ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಗ ಹೇಳಿದೆ. ಏನು ತತ್ವ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕೇಸ್ ಆಯಿತು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನಾರಾದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ every individual is equal before law. ಅದರಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ. ಅದಾಯಿತು. ಅದಾದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಇದೆ ಎಂದು 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಹುಮಾನದ ರೂಪದಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪದಲ್ಲೋ ಕೊಟ್ಟರು. ಭಾಷಣ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲೇ ಇದೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ಸಿದ ವೀರಪನವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅನಂತರ ಬಂದಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ

ಗಮನಿಸಿ ಈಗ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಇದೆ ಎಂದೋ ಅಥವಾ ಅವರು ಡಿಗ್ರಿ ಹೋಲ್ಡರೆಂದೋ ಆ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ರೈತರಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಜಮೀನು ಗೋಮಾಳಕ್ಕೂ ಅಕ್ಚುಯಲ್ ಫಾರೆಸ್ಟಿಗೂ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದು ನಡೆದಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಅಪ್ರಕೃತ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವುದು. ಅನಂತರ ಒಂದು ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೆಹ್ರೂ ಅವರು ಸುಮಾರು 13 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ—subject to correction—ನಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು. ಅದೇಕೆ, ಏನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು.

1-30 P.M.

ನಾನು ಈಗ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಇದೇನು ಸ್ವಾಮಿ ಇದು? ಅವರ ಮೇಲೆ ಆ ಆಂಟಿಕರಪ್‌ಷನ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೇಸ್ ಏನಾಯಿತು? ಅದು ಎತ್ತ ಹೋಯಿತು? ಈ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು? ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕೊಟ್ಟರು? ಅದು ಯಾರ ವಶದಲ್ಲಿತ್ತು? ಆ ಜಮೀನು ಇವರ ವಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಇತ್ತು? ಅದನ್ನು ಇವರು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ? ಆ ಜಮೀನಿನ ಲಕ್ಷಣವೆಂಥಾದ್ದು? ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರೇನೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಡವೇ? ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜಪ್ಪನವರೂ ಸಹ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಕಾದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತಾವೇತಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಿರಿ, ಸ್ವಾಮಿ. 'ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ತಾವು ಕೈಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚನ್ನಾಗಿತ್ತಲ್ಲಾ' ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದೆನು. ಈ ದುಡ್ಡನ್ನೂ ಸಹ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದೆನು. ನಾನೀಗ ಅವರನ್ನು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೆಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ, ಒಂದು ಸಮಾಜವಿದೆ; ಆಡಳಿತವಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರದು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ, ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರದೊಂದು ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ವಿಭಾಗವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯಾಜ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಈ ಕೇಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀಡಿ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವರು ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾಗಲಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಎಂದಿಗೂ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗದಂಥ ಒಂದು ಕಳಂಕ ಅನೀತಿ-ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳು ಇವರ ಮೇಲೆ ಮಕುಟಪ್ರಾಯವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ P.S.C. ಮತ್ತು ಎಫಿಷಿಯನ್‌ಸಿ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತಾ 'ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಯೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬ ಕೆಲವು ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಡಿರುತ್ತಾರೆ' ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗಮನವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನೇಕ ನೌಕರರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಕಡಮೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ದೂಷಣೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಂದರೆ ಮೈಸೂರು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ಇವರಿಗೆ ಯಾರೂ ಈ ಹಾರ-ತುರಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಬಾರದು, ಚಪ್ಪರ ವಗ್ಯರೆಗಳ ಆಡಂಬರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರುಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹಾಗೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಏನು ಈ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದವರು ತಾವೇ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ, ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಏನಾದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಎಂಬ ಇದರ ಮರ್ಮವೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗಿದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಹಾರ-ತುರಾಯಿ, ಪೆಂಡಾಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅವರು ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಶೇಷವೇನು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ—ಮೊದಲಿನ ಮಾದರಿಯ ಹಾರಗಳನ್ನಲ್ಲ ಈಗ ಹಾಕುತ್ತಿರುವುದು. ಈಗ ಹಾಕತಕ್ಕ ಹಾರಗಳ ವಿಚಿತ್ರವೇ ಒಂದು ರೀತಿ. ಹಾರ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಉದ್ದ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.)

ವಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟೂ ಉದ್ದವಾದ ಹಾರ ಆಗಿರುವುದೊಂದಲ್ಲದೆ ಆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಹಾಗೆ ಗಾತ್ರ ಕೂಡ ಉಳ್ಳಂಥ ಹಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇನು ? ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶ ಪ್ರೇಮವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರ ಪ್ರೇಮ-ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಬೋಧೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೋಧೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗದವರೇ ಇಂಥ ನಡವಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಲು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಾಳೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಜನರ ಹಾಗೂ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವೀಗ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಎಂದೂ ಬೇರೆ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. 1947ರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಈ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತೋ ಆ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆ ಮೊದಲಿನವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂಥ ಪೀಠಿಕೆಯೇ ಈಗಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಮೈಸೂರು ಉತ್ತರ).—ಈಗ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಅದರ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಈಗ ಹತ್ತರಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ-ಆಗ ಇದರ ಒಂದರಷ್ಟಾದರೂ ಇತ್ತು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಹಾಗಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ "ಸರ್ವರೂ ಒಂದೇ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—"ನಾವು ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ಹಳೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು, ರಾಜರ ಮೇಲಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು" ಎಂಬುದಾಗಿ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳೇನೂ ನಮಗೆ ಹೊಸವಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗಲೂ ನಮಗೆ ಇವೇನೂ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾದ್ದೂ ಸಹ ನಿಜವೇ ? ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವೀಗ ಬಿಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು 'ರಿಪ್ಲೇಸ್' ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾವು ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಲಾಯಲ್‌ಟಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಅದು ಅವರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಹೋಗಿ- ಆ ಲಾಯಲ್‌ಟಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರಿಗೂ ಮತ್ತು ಜೋಡಿದಾರರು ಮತ್ತು ಜಹಗೀರ್‌ದಾರರೆಂದು ಯಾರು ಇದ್ದರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಈಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆ ಗೌರವ ರದ್ದಾಗಿಹೋಯಿತು. ಯಾವಾಗ ನಾವು ಆ ಜನರ ಜೋಡಿ-ಜಹಗೀರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದೆವೋ ಅಂದೇ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆ ಮರ್ಯಾದೆ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಈಗ ಆ ಮರ್ಯಾದೆಗೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಲಾಸಿನ ಜನರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ-ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಗಳೆಂದು ಯಾರಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿ ನೀತಿಯೇ ? ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂಥ ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಆಫ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾರ್ಗ ಇದೇನೇನು ? ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಹಂಚಿದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯತಃ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಾವು ಕಾರ್ಯತಃ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೋದಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಚಪ್ಪರ ಭಾಜಾ-ಭಜಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಂಥವರು ಇತರರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಬಲ್ಲರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಾಗ ಇಂಥ ಆಡಂಬರಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಾಲವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಯೇ ಈ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಮಲ್ದಾರರುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಯಾರಾರಿಗೆ ಜಮೀನಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಜಮೀನು ಕೊಡಲು ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ನಡೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ, ಆ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳೊಂದೂ ಈವರೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೂ ಮತ್ತು ಎಗ್ಜೆಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜನಿಯರಿಗೂ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಕೇಂದ್ರೀ

ಕರಣವಿನ್ನೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ರೂರಲ್ ಇಂಡಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಂದು ಏನಿರುತ್ತವೆಯೋ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕೇವಲ 50-100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಆ ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಹೆಡ್ ಆಫೀಸಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೇ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೋ ಅಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಕ್ಷಣ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಈ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ನೂತನ ಸಮಾಜಕ್ಕನುಗುಣವಾದಂಥ ಏನೊಂದು ವಿದ್ಯಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ casteless and classless ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಗ ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲೇನೋ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಪಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ 14 ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಮ್ಯೂನಲ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳೇ ಇರಬಾರದು. ಆದರೆ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಕಮ್ಯೂನಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರ್ಯಾಂಟು ಇತ್ಯಾದಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳು ಶೇಕಡ ಇಪ್ಪತ್ತರಷ್ಟು ಇತರ ಕೋಮಿನವರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಲಾರದೆಂದು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಲ್ಲ. Casteless society ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಜನರು, ಮುಂದಿನ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು ತರಬೇತು ಹೊಂದಬೇಕೋ ಅಂಥ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಜಾತೀಯ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಮ್ಯೂನಲ್ ಹಾಸ್ಟಲು ಯಾವುದೇ ಆಗಲೀ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಗೂ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರು. ಯಾರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ತಮಗೆ ಯಾವುದೊಂದು ಕೆಲಸವೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ಸದಾ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಒಂದು ಮುಖ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರೂಢಮೂಲವಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಏನೋ ಎಂದು ನಾನು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜಮೀನಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಮನುಷ್ಯ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಸಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವನ ಜಮೀನನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ವಾದ. ಇದೇ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಬೇರೊಂದು ಕಸಬನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನೂ ಕೂಡ ಇರಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೇ ಆಗಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಸಬು ಇರಬೇಕೇ ವಿನಾ ಆತನು ಎಲ್ಲ ಕಸಬಿನಲ್ಲೂ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಹಾಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಕಸಬೂ ಇಲ್ಲದೆ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಜನ ಒಂದು ಕಡೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಸುಬಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಫಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಕೆಲವರಿಗೆ ರಾಜಕೀಯವೇ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ, ಅಂಥವರ ವಿಷಯ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ!

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸೋಲೂರು ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಒಂದು ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗತಾನೆ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಅಥವಾ ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ದುಡ್ಡು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ 500

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್).

ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ದ್ರವ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ಒಂಬತ್ತು ಇಂಚಿನ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಗೋಡೆ ಹಾಕ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಮೇಲ್‌ಚ್ಯಾವಣಿಗೆ ಆಸ್‌ಬೆಸ್ಟಾಸ್ ಷೀಟು ಹಾಕಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಆಗು ತ್ತದೆ, ನಾವು 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಒಟ್ಟು ಅಂದಾಜು ಸಾವಿರದ ಐನೂರು ಅಥವಾ ಎಂಟುನೂರು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಂದು ರೂಮಿಗೆ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—Total cost of the room comes to nearly Rs. 1,200 or 1,500, I do not know exactly. ಈ ರೂಮಿನ ಚೌಕಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ 15-20 ಅಡಿ. ಈ ನೀತಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಜನರಿಗೆ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಒಂಬತ್ತು ಇಂಚಿನ ಗೋಡೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅನೇ ಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು ಬಲವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಒದ್ದರೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಇದು ಒಂದನೆಯದು. ಎರಡನೆಯದು ಮೇಲ್‌ಚಾವಣಿಗೆ ಆಸ್‌ಬೆಸ್ಟಾಸ್‌ಷೀಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ಕಲ್ಲು ಹೊಡೆ ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ತೂತು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಮಾರು 10'x3' ಇರುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲೋ ಒಂದುಕಡೆ ಮೂರು ಕಾಸಿನಷ್ಟಗಲ ತೂತಾದರೆ ಇಡೀ 10'x3' ಇರತಕ್ಕ ಷೀಟನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜನರಿಗೆ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮಗೆ ದೇಶಾ ದ್ಯಂತ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕನ್‌ವೆಷನರ್ಲ್ಲಾಗಿ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನವರು 15'x20' ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚಿನ ಮೇಲ್‌ಚಾ ವಣಿಗೆ 2½—3 ಸಾವಿರ ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ದುಬಾರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. 500 ರೂಪಾಯಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಶಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ, ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವು ದಕ್ಕೆ ಊರಿನವರಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪೆಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಏಕೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ? ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಮಣ್ಣು ಇದೆ. ಅನೇಕರು ಮಣ್ಣು ಗೋಡೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? 50 100-200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇರುವ ಆ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆ ಗಳು ಏನಾಗಿವೆ? ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಮತ್ತು ಮೇಲ್‌ಚಾವಣಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ನಾಡು ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು? ಅದಕ್ಕೆ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಳುಗಳ ಅಭಾವವಿವೆ ಎಂಬ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪ್ರದೇಶ ಸುಮಾರು 1/5 ಭಾಗ ಇದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗಳುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದು ಎಷ್ಟೋ ಗಳು ಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗಳುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕಮಜೂರಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಅನೇಕ ಜನರು ಕಾಡು ಮರಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮರ ಗಳ ಅಭಾವ, ಗಳುಗಳ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅನೇಕ ಮನೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಚೂರು ಮರವನ್ನು ಹಾಕದೇ ಮಣ್ಣು, ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ನೋಡ ಬಹುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ವಸ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒದಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸು ವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಹಾಕಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾವು ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕಾರ್ಯತಃ ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯಯಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಗೊತ್ತಾದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರದೇ, ಈ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ತಪ್ಪಾದೀತೋ ಏನೋ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿ ಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಈ ಪ್ರಚಾರ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಲಾಭವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಪ್ರಚಾರಕರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿ ದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಜನರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡು ವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ಕಾದವರು ಎಂದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಅಮಲ್ದಾರರುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿ ದ್ದೀರಿ. ಅಮಲ್ದಾರರು ಮೂರು ಪ್ರಚಾರ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವರು ಏನುಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಭಯ. ಇದ ರಿಂದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಏನೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಬಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡು ತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅನೇಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರದ ಅಂಗ ವಾಗಿ ಭಾರತ ಪಠಣ, ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾ ವುದಾದರೂ ಒಂದು ಭಾಷಣ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗಬೇಕು. ಯಾವತರಹ ನಾಗರಿಕತೆ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ನಾಗರಿ ಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಈಗ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಮೇಲು, ಕೀಳು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೋಗಬೇಕು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಾತಿ ಭಾವನೆ ಹೋಗಬೇಕು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ರಿಗೂ, ಬಡವರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕ ತಾರತಮ್ಯ ಹೋಗ ಬೇಕು ಎಂಬ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಳವಡಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೋ, ಆ ಧ್ಯೇಯಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಪುರಾಣ, ಇತಿಹಾಸದ ಕಥೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಳಿಗೂ, ಅರಸನಿಗೂ ಇರಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವೇ? ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಹೊರತು ಅರಸ ಹೇಗಿರ ಬೇಕು, ಆಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ ಹೇಗಿರ ಬೇಕು, ಬಡವ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ. ಐಶ್ವರ್ಯ ವಂತರ ವಿಚಾರ ಹೋಗಲಿ—every Indian wants to be a wealthy fellow. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಆ ಹಳೆಯ ಮನೋಭಾವವೇ ಮುಂದು ವರಿದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಬಡವನಾಗಿರತಕ್ಕ ವನಿಗೆ 'ಬಡವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೇ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಪುಣ್ಯ. ನೀನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಹೋಗ ಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ಇದೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಮ ಕಣಯ್ಯ, ಬಡವನಾಗಿದ್ದೀ, ನಿನ್ನ ಕರ್ಮ ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಹಾಗಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಸಾಮೂ ಹಿಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮೂಲಗಳನ್ನೂ (Means of Production) ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬಡತನ ವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

2 P.M.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಹಣ ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು risk ಮಾಡಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಡಗೂಲಜ್ಜಿ ಕತೆ ಹೇಳುವ, ದಾಸರ ಪುರಾಣ ಹೇಳುವ ಜನರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋ ಸ್ಕರವಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪುರಾಣ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ interpret ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಜನರಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ನಾವು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ (ಮದ್ದೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯವ್ಯ ಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ನಾವೆಲ್ಲ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿ ಬಂತು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂಥಿಂಥ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಆದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಈ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾತ್ರಮಾಡಿ, 31ನೆ ತಾರೀಖಿಗೆ Vote on account ಮೇಲೆ ಎಂದರೆ ಮುಂದೆ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಡುವು ದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಒಂದೊಂದು ಇಲಾಖೆಗೂ ಬೇಕಾದ ಮೊಬಲಗನ್ನು (ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು) ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೀಗೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಈ ಸಾರಿ ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು ವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದೂ ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದು, ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ಭಾನುವಾ ರವೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದಾಯಿತು. ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಭಾನುವಾರವೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದರೆ 5 ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರು. 5 ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಬರುತ್ತದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಆ ದಿನ ಎಂದು ಓಡೋಡಿ ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಘಳಿಗೆಗೊಂದು ಘಂಟೆ ಗೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತಂದಂತಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಾವು ಮೊದಲು ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರು ತ್ತೇವೆ. ಶನಿವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲೆ, ಭಾನುವಾರ ಪೂರ್ತಿ ಸೋಮವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವರೆಗೂ ಅವ ಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣವೆಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬದಲಾಯಿ ಸಲು ಅಂಥ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೇನಿ ದೆಯೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದ ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದೇನೋ! ಯಾಕೆ ಇಂತಹ ದಬಾದುಬೀ ಕೆಲಸ? ಈ ತಿಂಗಳು ಒಂದನೆ ತಾರೀಖಿ ನಿಂದ 11ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೂ ವಿರಾಮ ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅಷ್ಟು ದಿನಗಳು ಆಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಈಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು 10 ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿ, 15 ನಿಮಿಷ ಮಾತನಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲ ಪೂರೈಸಿತು ಭಾಷಣ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುವು ದೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷಣ ಒದಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪೇ! ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು, ನಮಗಿರ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

ತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಬರುವುದು, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಾಳೆಯಿಂದ ಸಭೆಯಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲರೂ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ 5 ಘಂಟೆಗೆ ಹೇಳುವುದು ಇದೆಲ್ಲ ನಗೆಗೀಡಾದ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ, ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರಿಗೆ, ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿರುತ್ತವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಒಂದು ಹದ ಕಬ್ಬಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕು. ಅದು ನಮಗೆ ಭಾರಿ ಕೆಲಸ. ಸದಸ್ಯರ ಸ್ವಂತ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ಮತ್ತು ಈ ಮಾಹೆ 29ನೆ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಭಾನುವಾರ ಸಹ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಕೆಲಸವಾದುದರಿಂದ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದೂ, ಭಾನುವಾರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಐದು ಘಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಆಗಲೂ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೂ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀರು ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಲೋಟಕ್ಕೆ ಬೆರಳುಹಾಕಿ ಚೀಪಿನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ರುಚಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣ ಅಷ್ಟೇ ಹಿತಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ರುಚಿಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಸಾಲಸೋಲ, ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ, ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಆದಾಯ ಖರ್ಚು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 20-30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವಾಗ 20-30 ಪುಟಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟ? ಇಲಾಖೆಗಳಿವೆ; ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಇಂಥಿಂಥ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಆದಾಯ ವ್ಯಯಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಷಯ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ 20-30 ಪುಟಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಬರೆಯಬಹುದು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇಂಥದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭರವಸೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ 12 ಕೋಟಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಆಯವ್ಯಯಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ sanctity, ಅದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೋಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ, 25 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಆಯವ್ಯಯಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭರವಸೆಯಿಂದಾಗಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಅನೇಕವೇಳೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯಾಣ (tour) ಮಾಡುವುದು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಆದರೆ ಜನರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರಾದ್ದರಿಂದ ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಊರಿನ ಕಡೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಲಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ನಡೆದು ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಅದೇ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೂಟಾಟಿಕೆ ಮಾತು, ಒಣ ಜಂಭದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಹಳ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದು ನಷ್ಟವಲ್ಲವೇ? ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ನಾನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ದೆಹಲಿಯ ಹೋಟಲು ಒಂದರಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ 200 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಅಂದರೆ 4 ದಿನಗಳಿಗೆ ಆದ 800 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಅವಾಂತರವಾದ ಮೇಲೆ ದುಂದುವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಮೊದಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೊಡುವುದು ತಾನೇ. 800 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿ ಮಾತಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ತಮ್ಮನ್ನು ನಿಷ್ಠೂರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತಂತೆ! ಬಿಸಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವವರು ಅನ್ನುವ ಮಾತೇ ಇದು? ಯಾತಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕು? ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಇದು ನನ್ನ ಹಣವಲ್ಲ ಜನಗಳ ಹಣ ಎಂಬ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಆ ಹೊತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಇದು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಆಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಆಡಳಿತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರು

ಇಬ್ಬರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮೆಂಬರುಗಳು ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಹೋದಾಗ ಕೆಲವು ಗೂಂಡಾ ಜನರು ಅವರನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆದು, ಮುಂದೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ಜೋಡಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಮುಂತಾಗಿ ಬಯ್ಯುವುದು, ಹೆದರಿಸುವುದು ನಡೆದರೂ ಪೋಲೀಸ್ ರಕ್ಷಣೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ! ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ,ಸ್ವಾಮಿ, ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಸರ್ಕಾರ? ಸಭೆ ನಡೆಸಲು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದವರು ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಆಡಳಿತವೆಂದರೆ ಹೀಗೇನೇ ಮಾಡುವುದು? ಸಜ್ಜನರಿಗೆ ಪೋಲೀಸರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಹೀಗೇನೇ ದೊರಕುವುದು? ಸ್ವಾಮಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಂಜನೇಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ ಜಾತ್ರೆ 8 ದಿವಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರಾಸುಗಳು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಜಾತ್ರೆ ಮುಗಿದು ನೆರೆದಿದ್ದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿ 200-300 ಜನ ಮಾತ್ರವಿದ್ದಾಗ ಉತ್ತಮ ರಾಸುಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಹುಮಾನ ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ 200-300 ಜನ ಪೋಲೀಸಿನವರ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಮೂರು ವ್ಯಾನುಗಳ ತುಂಬ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಂಡ್ಯ, ಮೈಸೂರು ಹೀಗೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದಲೂ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕರೆಸುವುದರ ಅಗತ್ಯವೇನಿತ್ತು? ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಓಡಾಟವೇ ಓಡಾಟ, ಅವರ ಜಬರದಸ್ತು ಹೇಳಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರು, ಇಬ್ಬರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಜೋಡಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ಕಾರಿನ ಗಾಜನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ಕಾರನ್ನು ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೆದರಿಸುವಾಗ ಪೋಲೀಸಿನವರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ! ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಯಾವ ಭಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಾನ್, ಎಷ್ಟೊಂದು ಜೀಪುಗಳು, ಈ ಆಡಂಬರ, ಈ ಒಣಜಂಭ, ಈ ಒಂದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲ ಬೇಕು! ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟೊಂದು ರಕ್ಷಣೆಬೇಕು; ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ; ಮಾನ ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ; ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ! ಹೀಗೆ ಇವರಿಗೆ ಇತರರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ ಹೀಗೆ ಇದೆ! ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂಥ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದಲೂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ವಿತರಣೆ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸ್ಕೀಂ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನೀತಿ, ಒಂದು ಧರ್ಮ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯದೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೋಬಳಿಗೊಂದರಂತೆ ಒಂದೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೋ ಏನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯಗಳು ನಮಗೇ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸೊಸೈಟಿಗಳಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಯಾರಾರು ಮೆಂಬರುಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಿಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರ ವಿರುದ್ಧ ಜನರನ್ನು ಎತ್ತಿಕಟ್ಟುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ 10 ಸಾವಿರ, 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ, ಅಂದರೆ, ಕುಂಬಾರರಿಗೆ, ಇತರ ಗೃಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರಿಗೆಲ್ಲ ಈ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು, ಜನರು ಅವರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮಂಥವರ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ; ಇದು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟುಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕಡೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ನೂರು ಸಂಸಾರಗಳಿರತಕ್ಕ ಎರಡು, ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಎಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾನು ಎಷು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇವರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಬೇಕೇ? ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಬರೆದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ನಿಗಾ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಮೇಲೆ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಯಾಕೆ ಇರಬೇಕು? ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಿದರೋ ಏನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನಂತಹವನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ನೂರಾರು ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಜೀವನವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕೆಂಗೇರಿ ಕೆರೆ ಕೆಳಗೆ 40 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿರಬಹುದು—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು 20 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ—ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು! ಹೋಗಲಿ ಆ ಕೆರೆ ಕೆಳಗೆ ತರೀ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೋ ಎಂದರೆ ಆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಬಡಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸುತ್ತಲೂ ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಇಂಥ ಕಡೆ, 20-25 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಪಕ್ಷಪಾತ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ ಕಾರ್ಯತಃ ನೋಡಿದರೆ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಊರಿನ ಮಧ್ಯೆ high road ಹೋಗುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದೂ,

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

ತಮಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಇರುವುದೂ ಪಕ್ಷಪಾತವಲ್ಲವೇ? ಹೀಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದಮೇಲೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಸದಸ್ಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಯಾಕಪ್ಪ, ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಲಿ, ನಾವೂ ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಕ್ಷಪಾತ ನೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ಅನುಸರಿಸುವ ನೀತಿಯೇ ಕಾರಣ. ಅದರಿಂದಲೇ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಆಡಳಿತ, ಇಂಥ ಕೆಲಸ, ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಇದು ಇರಬಾರದು. ವಿಧಾನಸೌಧದ ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಆ ಮೇಲೆ 60 ಲಕ್ಷವಾಯಿತು, ಈ ದಿವಸ 130 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಹೀಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೆಲೆಯಿದೆಯೆ? ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಈಗ ನನಗೊಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ, ಅದು ನಿಜವೋ, ಅಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. ಈಗ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಕಟ್ಟಡ ಪೂರೈಸಿದಮೇಲೆ ಈಗ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಒಡೆಸಿ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಡದ ನೋಟ ಬಹುದೂರ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರಂತೆ! ಇವೇನು ಮಹಮದ್‌ಬಿನ್ ತೊಗಲಕ್‌ನ ದರ್ಬಾರೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಒಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಮನೋಭಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆಸರಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ, ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೇ, ಅಪಕೀರ್ತಿ ತರುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಮುಟ್ಟಿದೊಡ್ಡಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅನ್ಯಾಯ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾನೇನೂ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಮೂರು ಜನರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಕರಿಯಪ್ಪನವರೂ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರೂ ನಾನೂ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಎಕರೆಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಆ ಜಮೀನು ಕಾಡುಮೇಡು, ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ, ಕಲ್ಲು, ಬಂಡೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ನೂರು ಎಕರೆಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ನಮಗೆ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಎಕರೆಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ 50 ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಆಗಿಲ್ಲ, 120 ರೂಪಾಯೋ ಏನೋ ಬುಲ್‌ಡೋಜರಿಗಾಗಿ ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ 700-800 ರೂಪಾಯಿ ಬಾಕಿ ಇತ್ತು. ಹದ್ದುಬಸ್ತು ತೋರಿಸಲು ಕಲ್ಲು ನೆಡಸುವುದು, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂತಾಗಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ 13½ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿ ಎಂದು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಪರಿಹಾರ ಸಾಲದೆಂದು ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪನವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರು. ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪನವರ ಅಣ್ಣನವರಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 350 ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಯಂತೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಶ್ರೀ ನಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಬರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಒಂದು ಪಾಲು ಬರಲಿ ಎಂದೋ ಏನೋ, ಅಲಕ್ ನಿರಂಜನ್ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸ್ಸು ನೊಂದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ನೋಡಿ, ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ, ಯಾವ ಮನೋವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿದು, ಸ್ವಜನರ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಮಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಅವರ ಪಾಡು ಅವರಿಗೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಇದು ಖಂಡನೀಯ, ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರವು ಬಹು ದಿವಸ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ಕಾರ್ಯತಃ ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಸ್ಪನ್ ಸಿಲ್ಕ್ ಮಿಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ವಿವಾದ ನಡೆದು ಅದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್‌ನವರು ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಅವಾರ್ಡನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಹಿತ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು. ಆದರೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ತದ್ವಿರುದ್ಧ. ಈ ಸ್ಪನ್ ಸಿಲ್ಕ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಈಗ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು. ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಗಣಿ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಚನ್ನಪಟ್ಟಣದ ಮಿಲ್ ಮಾತ್ರ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆ? ಆ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಬೇಡವೆ? ದಕ್ಷತೆಯಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗೇಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಕೊಯಮತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೋ ಅದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನವಿದೆ. ಹೇಳುವುದೊಂದು ಮಾಡುವುದೊಂದು,

ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಭರವಸೆಯಿರುತ್ತದೆಯೆ ? ಸರ್ಕಾರ ತಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವರ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸಂತೋಷ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೊಸ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸ ಕಂದಾಯ, ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ, ಧೈರ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಶಕ್ತಿ ಆ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಏನೋ ಒಂದು ಕಾನೂನಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿ ಶಿಸ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿವಸ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಂದೋ ಗಾಳಿಪಟದ ಹಾಗೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನಾಲೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬು ಅರೆವರೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಷುಗರ್‌ಕೇನ್‌ಸೆಸ್ಸನ್ನು ಅನೇಕರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಬ್ಬಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಟನ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹಾಗಲ್ಲ. ಕಬ್ಬಿನ ದರವನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗದಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಕಂಪನಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಅರೆಯುವ ಒಂದು ಟನ್‌ಗೆ ಆರು ರೂಪಾಯಿ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೆಸ್ ಕೊಡುವುದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸೆಸ್ ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಹಣವನ್ನು ಒಂದು ಫಂಡನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು; ಹಾಗೆ ನಿಧಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಸ್ತೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಹಾಯ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಬರುವ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದರು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಬೆಳೆಗೂ ಜನರಿಗೂ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಈ ಸೆಸ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅನೇಕ ಸಮಿತಿಗಳು ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದವು. ರೋಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ ಕಮಿಟಿ, ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ವರ್ಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ, ಹೆಲ್ತ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಏಳೆಂಟು ಸಮಿತಿಗಳಿದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು ಓವರ್‌ಲ್ಯಾಪ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಯುತವಾದ ಸಮಿತಿಯಿರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಛೇರ್ಮನ್ನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಕಾನೂನುದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯೋ ಅಥವಾ ಒಂದು ಬೋರ್ಡೋ ನೇಮಕವಾಗಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಆ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿನಾಯಕನನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ವಿನಾಯಕನೇಕೆ ಅವರ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವಂತೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಮೊದಲಿದ್ದ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ನಾನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಯಿತು. ಮೊದಲು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರು, 3 ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜನಿಯರು ವಗೈರೆ ಇರುವ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡಿವಿಜನ್ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು; ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡಿವಿಜನ್ನನ್ನು ವಜಾಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವೂ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಮೂರುವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡಿವಿಜನ್ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ಈಗ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಷೇಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪರಿಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೆ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೆಂದು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಹುಕ್ಕುಂ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರುವುದೂ ಹಾಳಾಗಿ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವೆ. ಇಂತಹ ಆಡಳಿತದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೇಶದ ಜನ ನಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಯಿತು, ದೇಶದ ಹಣ ಪೋಲಾಯಿತು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದು ಕಂಟಿನ್ಯೂಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಒಂದು ನೀತಿ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಕೆಲಸಮಾಡಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದುದು, ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದುದು, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು, ಆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು, 1952ನೆಯ ಇಸವಿಯ ಈಚೆಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ದೇಶ ಹಾಳುಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಪರಿತಾಪಪಡುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ. ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರವಿರಬಾರದೆಂದು ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಲಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ, ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತವಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದೆ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವ ಜನರ ಕೈಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಜಾಗ್ರತೆ ಹೋಗಲೆಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಫುಟ್‌ಬಾಲ್ ಒದ್ದ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒದೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಏಕೀಕರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶ ರಚನೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಈ ದಿವಸ ಒಂದು ಗೊಂದಲವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯನ್ನನುಸರಿಸದೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಾ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೋ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅನೀತಿಯುತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ದಿವಸ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಏಕೆ ಕೂಡದು, ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಕೂಲವೇನು, ಮೈಸೂರು ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕೆನ್ನುದೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಈ ದಿವಸ ಗೊಂದಲ ಉಂಟಾಗಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರ ಭದ್ರವಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now the Finance Minister will reply.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಕಾಲ ನಿಗದಿ ಮಾಡದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಜವಾಬು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಊರುಗಳಿಂದ ಭತ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಕಾಶ ಈಗ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹೇಗೆ ? ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ? ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಚರ್ಚೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಹಕ್ಕಿದೆ, ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣವೇನು ಪರಿಣಾಮಮಾಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ದೊಡ್ಡಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

2-30 P.M.

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—It is really unfair to deny the members of this House to contribute their mite in the discussions. You have given only two days' time and, in between, you want to rush through the legislative measures as well. It is really unfair to deny that opportunity to the members and I further suggest that instead of asking Government to make a reply now, the members may be allowed to speak till 5 O'clock and Government may reply after 5 O'clock. Why don't you accept this suggestion ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ —ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಹಾಲಿ ಈ ಶಾಸನಸಭೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಹಾಜರಿರದೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನು, ಇದೇ ಸರಿಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯ ರೆಡ್ಡಿ (ಗೌರಿಬಿದನೂರು).—ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ವರ್ತಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ? ಇಂಥದ್ದನ್ನು ಅವರು ಮಾಡದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ತಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ? ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಸದಸ್ಯರಿಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ತಾವು ಮೊದಲು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಾಳೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 8 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗ ಈ ತೊಂದರೆಗಳೊಂದೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಕೆಲವು ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಂದ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದಾಗ ತಾವುಗಳೇ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಈ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು 12 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ಸಲ 30ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮುಗಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದು ಪಾಸಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾಯಿತು.

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore City—South).—We have been deprived of a very fine opportunity of offering our remarks. At least the Ministers will be asked to reply after 5 and we may be given an opportunity to speak till 5.

Mr. SPEAKER.—Even last time only 22 members spoke. To-day I think about 17 members have spoken.

Sri B. NARAYANASWAMY.—Five more.

Mr. SPEAKER.—I may bring it to the notice of the House that it is not possible for all the members to speak during the period allotted for budget discussion. Instead of 10 days, we have allotted 12 days for voting of demands. All members will be given

due opportunities and there need be no fear on this account. But to-day, under the circumstances, in accordance with the programme we have already chalked out, there is no time or scope to extend the budget discussion even by one day. That is the difficulty. I will make a statement with regard to what Sri Nagiah Reddy has said about my powers to regulate the discussions. I am to arrange business in consultation with the Leader of the House. I will make a statement, anyhow, to-morrow.

Sri T. MARIAPPA.—May I appeal to the Hon'ble Speaker, in view of the insistent demand of the members of the House, will you kindly have a brief consultation with the Leaders and give at least 2½ hours more for the members to speak?

Mr. SPEAKER.—I do not know what the Leader of the House says. He may say he has got other engagements and therefore has got to go.

ಶ್ರೀ ಎಣ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.—ಹೀಗೆ ನೀವೇನೂ ನಮಗೆ ಈ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಭಿಕ್ಷವನ್ನು ನೀಡ ಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—I know the House is anxious to prolong the discussion on the Budget. I for one would say that time should be given for these discussions. Under the rules there are opportunities for discussing Government policies such as discussion on the Rajpramukh's Address as well as the Budget speech and also on Demands. If the House wants longer time for this purpose it goes without saying that we must plan accordingly before-hand and we must be prepared to sit for longer hours. Many a time we quote the precedent of the House of Commons. Members know that in the House of Commons sometimes—many times in fact—the House sits even till 4 o'clock or 5 o'clock in the morning. The responsibilities of this House are increasing and we have to devise ways to give sufficient opportunity for members to discuss. The present procedure may not bring satisfaction to all the members who wish to speak, but nevertheless, as you have said, if we take into consideration the number of people who participate in discussions, it is almost 70-80 per cent of the members participating in the discussions, (*Voices: 17 only*). We have to take into consideration people who speak not only during the Budget discussion but also on the Rajpramukh's Address and during the discussion of Demands. If this percentage is taken into consideration, it is in very few cases in the whole of India and particularly in Parliament such a large percentage of members get opportunity. Nevertheless we in this House have got every right to determine our own procedure. For the last four years we have been following a particular procedure. There is no departure from it. If, as my friend Sri K. Puttaswamy suggested, vote on accounts has to be granted and then Budget discussion and other formalities have to take place, that should have been determined earlier. It is not as though I was against such a course and I will tell the House that I do not shirk to answer criticism, I do not want to take shelter under want of time. I am prepared to answer every criticism that has been made. I do not want to blow my own trumpet and I will say before man and God I have not shown any of the bad qualities that are attributed to me by my Hon'ble and old friend Sri Veeranna Gowdh. I am in an embarrassing position. The democracy that we are running is of a particular pattern. It runs on the basis of party system of Government. The parties are expected to follow certain principles, certain standards and certain principles of discipline. If some members violate those well known standards my position prevents me from doing the same thing. I could reply in an equal measure to all the criticisms, charitable and uncharitable. My difficulty, the handicap under which I am suffering, is, I cannot decend to the same level and if members knowing the position in which I am placed, cast aspersions on me and make charges, I can only tell them that it is not a very courageous stand. There must be equal opportunities for the

(SRI K. HANUMANTHAIYA.)

Ministers as well as the members to have free play. If per chance I begin to reply to criticisms, in that fashion where strong language is being used, I will be guilty of indiscipline on my own part. I would, therefore, put up with and I will put up very courageously with all the criticisms that they have made, personal and undeserved criticisms. But there are forums, there are occasions for them to discuss these matters and having had those forums and having had those chances, if they still go on repeating the same old charges, I can only say it is not fair and I want fairness to have full play in our affairs, in the affairs of this House, in the affairs of the political parties. Therefore, the House will forgive me if I do not reply to some of the personal charges that have been made against me.

I will deal with the criticisms that have been made against my budget speech. The first objection, rather the first point that I would like to dwell upon is one mentioned by my friend Sri Gopala Gowda. He is reported to have said that the budget speech was handed over to some Papers before it was delivered in this House. I may give him this information. It is not so. No Paper was supplied with a copy of my speech before I concluded my speech in this House. What actually happened probably is this and that is the circumstance which has given room for suspicion. Madras Papers offered to bear expenses and get copies of the budget speech at about 11 or 11·30, as the case may be, in Madras. In order to safeguard secrecy of the budget speech, I did not entrust it to any one of these Papers, but we sent a special messenger and he was instructed to deliver these copies after the time fixed for the conclusion of the budget speech in this House. That is what has happened.

Several members referred to District Board elections. It is a very unfortunate thing that these District Boards particularly have been in an uncertain state of affairs for a very long time. I suppose for the last 10 or 11 years no elections were held. It is once before I said it was nobody's fault. Circumstances so shaped that the members of this House changed their views according to the experience they gained of indirect elections or direct elections. Several times Government democratically responded to the opinions so expressed. We finally passed a measure with certain amendments. By the time the election calendar was ready to be issued and that was a few months—one or two months—before, another consideration weighed with the Government. That is the reorganisation of the States. Sir, the House is aware that five territories of different administrative units are being formed into one administrative unit. These local boards have their own Acts and systems of working in the different territories. We thought it would not be advisable to hold the election now and again reconstitute the District Boards after the new State comes into existence. In fact I am told that in Hyderabad there are no District Boards. The District Boards in Bombay have a particular pattern. So also in Madras. We therefore thought it wise that, after consulting representative opinion, it would be better to postpone the elections so that after the new State comes into existence we may once for all take a decision on this matter and hold the election throughout the new State of greater Mysore. That is the reason why we had to postpone the elections.

But several members have expressed their view that it would not be wise to make the Deputy Commissioner the sole monarch of the District Board affairs. Government agree with that view. We have therefore taken a decision to constitute non-official committees to supervise the working of District Boards. Government will issue, after careful consideration and examination of all aspects of the matter, orders for the constitution of these District Boards in an advisory capacity. Whether the Deputy Commissioner should continue to be *Ex-officio* President or whether a Non-official President can be selected are

matters which require legal examination. That also will be determined when this order issues.

Several members, particularly my friend Sri K. Pattabhiraman, complained that the single ward system that exists now in municipalities has led to malpractices, corruption and many other undesirable results. I have been in touch with public opinion on this matter and I now find that there is a large volume of public opinion in favour of modifying this single membership system. Government propose to bring in suitable amendments at the appropriate time in this behalf. Municipal elections are now over. Therefore another election will come in only at the end of four years or so. There is considerable time for us to think over. As I said, at the appropriate time Government have decided to sponsor the necessary amendments to prevent these malpractices as far as possible.

Sir, one or two members made reference to horse racing. Every time they see only one side of the picture, and I do not blame them either. If they had a full picture before them, even the worst critic of the Government would not hazard criticism of the kind that has been made on the floor of this House by one or two members. This year the Race Club did not apply for licence in time. Section 7 of the Act says that the fee for the grant or renewal of licence shall be a sum of Rs. 3,000 provided that if the application for renewal of the licence is not made whithin the period specified in the rule the fee shall be a sum of Rs. 6,000. Sir, the Club applied belatedly. But they have never enclosed any cheque or challan for having paid the licence fee. Therefore even the licence application that they have sent to Government is not valid according to the rules on the subject matter.

There is another difficulty. The Race Club is making continuous representation that the tax that is now being levied is excessive. As the House is aware, the tax now is 15 per cent on the sum that is deposited for betting. They told me that in Madras and Bombay the tax is levied only on the sums won by individuals and that tax is only 10 per cent on the winnings, whereas here we are levying 15 per cent on betting itself. They say this is a great hardship and the tax has to be reduced to the level that prevails in Madras or Bombay. That is a serious matter. Whenever tax reductions take place there is what is called the consideration that the revenues of the State will suffer. At the same time we have to judge whether this Race Club can carry on with the existing rate of taxation. This is one of the reasons why the Race Club has been somewhat hesitant to run the races. They say: Last year we suffered a loss; therefore we have no money for initial expenditure in connection with races. They are asking the Government to lend them a lakh of rupees for this purpose to be reimbursed later. We are telling them that it may not be proper for the Government to advance a lakh of rupees by way of loan to the Race Club. And I told them: You have to find your own resources for this purpose. These are the considerations that are weighing with the Government for not sanctioning the licence immediately and I hope that the Race Club authorities and the concerned Governmental authorities will be able to have a discussion and come to some settlement. There is no use in imputing motives on this matter, and if motives are imputed every time and on every subject, I can only take comfort by saying that they lose all value and force.

Sir, my friend Sri Devaraj Urs referred to Samskriti Prasara work. We must always take a balanced view of the matter. It may be true that in some cases there was no sufficient number of people. It may be true that in some cases there were no proper speakers. But that is not evidence enough to condemn the whole movement. There have been. . . .

Sri D. DEVARAJA URS.—I did not condemn but I made a suggestion.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Very good. There have been meetings and functions which have been a great success. I also say there is much force

(SRI K. HANUMANTHAIYA.)

in the criticism that the list that has been prepared by the Director of the Samskriti movement contained a lot of names and they were running about the State rather quite unnecessarily. I see the force of the argument and it is therefore I have modified the working of this movement and I have clearly said in my budget speech that hereafter the Rural Development Committees which have been set up will be in charge of this work. Even the sum that remains unspent during the course of this year has been made over to these committees; and these committees consist of Hon'ble Members of this House; they contain other equally representative people of the taluks concerned. I am sure, Sir, that since they have been given power not only to spend this money but also select lecturers for the committees, they will be able to do things to their own satisfaction if not to the satisfaction of the Government. I trust that, if this work if accepted to be good, it only remains for all of us to work it out properly and it is the proper working spirit that I crave for on behalf of this House.

Sir, Sri Imam criticised the Government in appointing certain Assistant Professors. Government did not appoint these Assistant Professors in the sense in which Sri Imam made it out to be. What happened, Sir, was this. The University Council some time ago appointed a Standing Committee for the purpose of selecting Assistant Professors on the basis of merit and on the basis of providing proper representation to the personnel of the backward classes. This Committee, after interviewing a number of lecturers, made the selection and that selection was considered by the University Council. There was difference of opinion in the Council. Their proceedings came before the Government and the Government accepted *in toto* the recommendations of the Standing Committee. That is the position. If as somebody says any hardship has been occasioned to some individuals, it is for the University Council to examine their cases and if they examine these individual cases of alleged injustice and report to the Government we have no hesitation in approving the recommendations made by the University Council in this behalf.

Sir, I will now deal with the important subject of Pay Structure Committee recommendation. Many members have made a reference to it. Sri K. Puttaswamy in particular asked me to implement at least some of the recommendations.

MR. SPEAKER.—The House will now rise and meet at 3-30 P.M.

The House then adjourned for Lunch at Three of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

MR. SPEAKER.—Before the Chief Minister resumes his speech, I want to make an announcement. We want to continue the discussion on the Budget after the speech of the Hon'ble Chief Minister and the time up to which we can sit is left to the House.

SRI K. HANUMANTHAIYA.—Sir, I was dealing with the recommendations of the Pay Structure Committee. On further examination, I find myself that I am unable to implement any of the recommendations of the Pay Structure Committee. For example, Sir, there are about five or six recommendations. Since my friend Sri Pattabhiraman has made a special appeal and since a number of Hon'ble Members have also expressed that Government should view these recommendations with sympathy, I will deal with them one by one.

They recommend that the emoluments of any Government servant should not be less than Rs. 40 per mensem and accordingly recommend revision of scales of pay in all Departments, rationalisation of allowances and the restoration of allowances which were abolished in the case of officers drawing Rs. 500 and above—I may recall to the House that when

that decision was announced on the last occasion, it not only met with the approval of the House, but also with the applause of the House—next is payment of dearness allowance to pensioners. These involve increased expenditure. I will come to the expenditure aspect later. The other recommendations, Sir, which do not involve any expenditure are increase in hours of work and regulation of holidays. I do not think of increasing the hours of work when there is also a recommendation to enhance the emoluments also. It would not be just for us to ask them to work for longer hours when we do not take a corresponding decision to increase their emoluments. Then there is the question of retrenchment of peons according to the scale suggested. I have no doubt, Sir, that this suggestion can be straightaway accepted. But the Pay Structure Committee itself has stated that retrenchment should not be effected so as to cause unemployment. It is a very difficult proposition for me to effect retrenchment on the one side and not to make people unemployed on the other. Nobody can do it. But this recommendation can be implemented if both the recommendations are taken into consideration as and when peons retire; or when the new State comes into existence, the allotment of peons to various offices may be made on a reduced scale. The number of peons that will be affected is stated to be of the order of 250 and I do not suppose that the House likes the Government to send them home immediately.

The appointment of a high power committee for rationalisation of work and retrenchment of staff is also suggested. That also can wait till the new State comes into existence, so that we can rationalise the whole Governmental system of working satisfactorily enlarging the districts and taluks. One of the recommendations—very sound recommendation—that has been made by the Committee is, Sir, the proposal to enlarge the revenue districts and taluks so as to reduce the administrative cost. Once before, I have said on the floor of this House that our districts and taluks need to be enlarged. That also can only happen after the new State comes into existence. There are districts like Dharwar and South Kanara which are very big and there are districts like Chikmagalur which are very small. We have probably to appoint a committee to examine this suggestion and redraw the map of taluks and districts in the new picture and, I am certain, nobody would ask us to do this here and now.

There is the other aspect. I may straightaway say I am in favour of Prohibition being completely implemented. There is no difference of opinion. There need not be any misunderstanding or suspicion on the subject. The only proposition is as to who should meet this reduced revenue. We may ask the Central Government to meet it, there is nothing wrong in it. In fact, the position of this State in particular has become financially very weak. That is so for two or three reasons.

In the pre-integration days, we had our own railway system, we had the income-tax and various other sources of income. In addition, there was the income under various heads from the Kolar Gold Fields to the tune of a crore and odd. In fact that single item formed almost as much as if not more the land revenue of the State itself. The Hon'ble House is aware that we are not getting any income at present from that source. These elastic and healthy resources have dried up; some because of the financial integration effected and some because of other reasons. Because of these revenues, Mysore State was able to give considerable amount of amenities in the nation-building departments. That increased expenditure has to be met to-day with our depleted resources. It is something like a rich man trying to maintain his establishment even after his income has dwindled up. That is the position. But we need not despair. As I have already said repeatedly on the floor of this House, this financial picture that we have in view, is not a separatist water-tight compartment as

(SRI K. HANUMANTHAIYA.)

it used to be in the pre-integrating days. The financial picture is progressively coming to be one integrated whole.

The Constitution has made provision for the appointment of a Finance Commission every five years. I am happy to announce, Sir, the Chairman of the Finance Commission Sri Santhanam is arriving here today and I am meeting him, after I finish my speech, in the Residency. This Finance Commission has to take the Central resources and the State resources and re-allocate the finances. The Central Government cannot afford to make the States weak and yet continue to have a strong Centre. It will be like a person having all his limbs weak but only the head big and strong. That will be a lopsided development that will take place if the Central Government goes on crippling the resources of the States. I have every confidence that this Finance Commission which is now appointed will go into the question and see that the States are made financially strong and sound and at the same time the Central Government is in a position to carry on the work that has been entrusted to it under the Constitution. What is now happening is that the Centre is not only concentrating in its hands all financial resources but also the powers vested in the Constitution. I am one with Sri Pattabhiraman and other friends of mine who plead continuously for decentralisation of administration.

It may be that some people, for some reasons, become suspicious of State Governments. I do not want to go into the reasons. But the Father of the Nation who laid the foundation for our constitutional super-structure has said that an over-centralised Government in Delhi will do harm to this country. He has gone to the extent of saying that a time will come when an over-centralised Government in Delhi will collapse under its own weight. That is what he said years ago. If people plead for decentralised administration, it is not because that they want to have power for themselves, it is not because that it will please their vanity, but it is because that we must have an effective, direct, efficient administration. Any administration that tries to govern from Delhi places thousand to thousand five hundred miles away, will not be effective. It is a well-known canon of administration that no administration can be of success unless it has a firm hold on men and matters. We must have direct contact not only with the people but the officers that are charged with the responsibility of the administration of the country. However great the man may be, from Delhi, it is not possible for him to have personal knowledge of people and how things are working. A day will come when everybody will realise that this concentration of power in the hands of the Centre will not do anybody any good. It is under the plea of making the Centre strong that more power is being placed in the hands of the Central Government even within the jurisdiction of State Governments. The inefficiency, the delay that occur will so disgust the people that a time will come, when a reaction will set in for making administrative responsibility the sole charge of most of the State Governments, of course, under the supervision of the Central Government. For example, I agree with Hon'ble member Sri Pattabhiraman, if there are industries here started by the Central Government, why should they be tried to be managed from Delhi? I know, usually a Secretary to Government of India would have been appointed as Chairman. He comes periodically from thousand miles to attend to one or two meetings in a year. He will certainly not be in a position to know how the industry is working, what economy could be effected and what reforms should be sponsored. These Secretaries to Government of India who happen to be Chairmen of Government of India industries in various parts of the country including Bangalore, will not be in a position to bestow as much attention to the working of the industries as is required of the Chairmen. They become nominal

Chairmen and the subordinate officers become supreme. That is what is happening. In fact, if the working of the many of these industries are examined dispassionately and having the good of the country in view, I am certain, Sir, anybody would support the stand taken by my Hon'ble friend Sri K. Pattabhiraman.

Sir, Sri Srinivasa Iyengar referred to the amount that we have invested in the Hindustan Aircraft and the Indian Telephone Factories. It is true that a sum of the order of 90 odd lakhs of rupees has been invested. But, for the last three or four years we have not been receiving even a pie of interest or dividend. We wrote to the Government of India that we must at least be paid the interest, for, on every loan that we take from the Government of India, we pay four per cent interest; now our money is lying with them. The H.A.L. has now become a defence industry. Therefore, whatever profit is earned, it is pooled back into the reserves of the Company for capital works and hereafter there is no prospect of declaring dividends or trying to pay interest on the sum invested. But, they should see that Mysore Government which had the wisdom and foresight of starting this industry years back deserves better treatment. They say: "If you want to have that money back, you can take your investment." They are prepared to pay back 60 lakhs of rupees. Our case is not that the return of 60 lakhs in H.A.L. will do justice. We have contributed to the expansion of the company to a great extent. Therefore, the assets must be valued and the proportionate money must be given to us. Government of India have not agreed to this proposition. Thus we have not been able to come to a decision whether to withdraw the capital investment or continue it; it is at that stage. The same remarks apply to I.T.I. also. I would urge from the floor of this House and appeal to Government of India not to treat State Governments in the way they are doing merely because constitutionally they have been placed in a rather disadvantageous position in the matter of negotiations.

Sir, much criticism has been made with regard to the economy that we have effected. Of course, some members have developed a psychology of not believing anything I say. I am not sorry for it. When a man becomes used to a particular thing, he will not get disturbed by it. I have been accustomed to hear such things for the last four years. Why, the very minute I took office, this criticism started and I am happy it is continuing unabated for it does me good. The best of human beings is likely to err, I straightaway admit. Cr ticisms, sharp or personal, if taken in proper spirit, will tone up that person. I have every confidence that these criticisms will make me a better man and I must own publicly that I am grateful to them, for if some of these members had not b en critical of me, and had not followed this policy from a long time, I would never have become the Chief Minister. Critici m constructive or destructive brings out the best in man. If all these people had been friends from the very beginning, probably, destiny would not have placed me in this office. I continue to be grateful for their opposition.

Sir, the Governmental expenditure in Mysore State has been the lowest in India. That has been the opinion of not only the previous Finance Commission but also figures are given in the States Reorganisation Commission Report. For example, Sir, the percentage of expenditure on salaries of services as compared with the total expenditure, is the lowest. The statement is given on page 247 of the Report of the States Reorganization Commission. Assam in 1950-51 spent 19·1 per cent; Bihar spent 30 per cent; Bombay 25·7 per cent; Madhya Pradesh 28·9 per cent; I do not want to give all the figur s. These are only a few illustrations that I have given. Mysore spent 12·9 in 1950-51 and in 1952-53, Sir, the percentage spent is 13·1 per cent as against 16 7 in Assam, 25·4 in Bihar, and 23, 24 and 25 per cent in Madras and other States. You will therefore see, Sir, that the percentage of expenditure in Mysore is the lowest in India. It is for two

(SRI K. HANUMANTHAIYA.)

reasons. I will straightaway admit that our officers, gazetted and non-gezetted, have worked on so low salaries with commendable zeal and patriotism. It is only lately that they are being exploited politically. People imagine that if they say that the non-gazetted officers must be given more salary, they will become more popular with them and their families for election purpose. I know that gazetted and non-gazetted officers, since they deal with governmental matters every day, will not be led away by this interested propaganda about sympathy being lavished on them. I congratulate the courage of the Leader of the Opposition when he said that in a socialistic system of society, we must see that every class is treated justly in the economic field. It so happens that the urban population, particularly the organised labour and the people in government service enjoy a better standard of life than people in the rural areas. Socialistic pattern of society or bridging the gap between the rich and the poor does not mean that the urban population so constituted should have a better deal leaving the villager in the lurch. When we think of increasing the salary and emoluments of industrial workers and Government officials, we must have always in view the standard of life of the villager. It is not that I say that the salaries must be reduced to the level of the income of an avereage villager; that would be another extreme and fantastic suggestion. But, it would be equally unjust and cheap argument to advance that non-gezetted officers are poor, and are downtrodden. I may modestly confess, Sir, that I have as much sympathy for their well-being as I have for the common villager, and as other members of this House think they have. We have ro work it out. In fact, some members, not knowing that the argument will recoil on themselves, cut a joke at the expense of my Hon'ble friend Sri Channabasappa that he sponsored the resolution and that he was not able to implement it. We are making efforts to implement it to the extent possible.

4 P.M.

Just as he as a member of the House sponsored ideas and found them subsequently unworkable, every member when saddled with responsibility will come to the same conclusion. Only Providence blesses a few people with opportunity to get a sense of responsibility like that and leaves others to always talk in a manner which will impose responsibility not on themselves but on others. That is another thing. I am also grateful to him.

All our increased expenditure is not on administrative services as such. It is mostly on social services like the Department of Education, Department of Medical Health and Public Health. In these departments you want a doctor besides medicine, you want a teacher, you want a nurse in the hospital and these salaries cannot be construed as administrative charges; they are national development activities in that particular department. The Report of the Finance Commission, 1952 on pages 180 and 181 has given a table which shows the developmental expenditure and their percentage in various States. In Assam, administrative services have 16·7 per cent of expenditure and social services 28·3. (*Sri Mulka Govinda Reddy.—For what year please?*). In the year 1952-53. Bihar: Administrative services: 25·4 per cent and social services: 28·2 per cent. Madhya Pradesh: 24·2 per cent on administrative services and 31·9 on social services. So far as Mysore is concerned, the whole figure anybody can see. In Mysore, the administrative services cost only 13·1 per cent as against expenditure of 38·6 per cent on social services. So the cost of administration is the lowest in Mysore State and the amount spent on social services is the highest in India. If friends complain of overstaffing, I can only take it that it is more the anger I have occasioned in their mind that is responsible for their criticism than the smooth and orderly working of the administration.

One Hon'ble Member complained that a large number of houses are being built round about Bangalore on

revenue land in an unauthorised fashion. Government have taken steps to prevent these happenings. They appointed an Amildar and a staff for the purpose of preventing it as well as to collect the special fine due from them. They were going scot-free. There is a tendency round about Bangalore of building houses almost overnight in order to avoid payment of special fine as well as lay-out charges. This malady has encircled as it were the City of Bangalore. The above staff has so far surveyed unauthorised constructions in 32 Government villages and booked a demand of Rs. 7,38,872 for panel construction fine and of this, a sum of Rs. 2,32,606 has been recovered. So far as prevention is concerned, we find on examination that we have not adequate legal power to prevent these constructions. We can levy the special fine but we have no power to go to the spot and immediately stop the construction. We are now put to the necessity of going to a court of law or asking our police officers to go and prevent it. Per chance if some violence takes place, we have to go to a court of law. Government propose to bring in a suitable measure of legislation to authorise officers to do effective prevention of these unauthorised constructions.

So far as the financial picture is concerned, my Hon'ble friends Sri Imam and Sri Srinivasa Iyengar have made criticisms of the usual sort. I have in fact, anticipating their criticisms, explained in detail the financial position of the State and I have admitted that the financial position of the State deserves Central aid. I have already said that we propose to place that picture before the Finance Commission. We are also eagerly awaiting the report of Madhava Rau's Committee. I have every confidence that they will bring dispassionate consideration to weigh on the problem and make recommendations which are just not only between State and State but between Central Government and States. In fact, that Committee is going to do a distinct service not only to Mysore State but to the whole of India. They are examining the financial position of a State *vis-a-vis* the Central Government. Whatever recommendations they make will go before the Finance Commission as part of the literature that Mysore Government places before that Commission and I am certain that that Commission will pay great consideration to the proposals of that Committee.

Sri B. NARAYANASWAMY.—Will it not be placed before this House?

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Every Report will be circulated among the members of this House.

Sri Palaniyappan made a very good point, though a very old point, that there was a sum of Rs. 60 lakhs belonging to the Civil Station and that has been appropriated by the Mysore Government for a purpose different from the one for which that sum was meant. The position is this. Before integration of this area into the State there was an agreement that any surplus revenue in excess of Rs. 13 lakhs must be shared between the State Government and the Civil Station. That is, the excess over expenditure was not the property of the Civil Station. So many concessions have been given by Mysore Government to the Civil Station and naturally it was deprived of revenues from sources which it enjoyed in the rest of the State. So this agreement was arrived at, that, of the surplus revenue, three-fourths must go to the State and one-fourth to the Civil Station and it is true there was an accumulation of Rs. 45·9 lakhs. But when the Civil Station was merged into the Mysore State, the money naturally went to the coffers of the State. At the time of integration there was no talk or there was no condition attached in regard to the distribution of this sum. Therefore, the sum had gone into the coffers of Mysore Government nearly seven or eight years back and now I find it very difficult to trace it. Anyway, the Civil Station has been given many concessions and comparatively it enjoys better civic amenities than the City. All that money, they must admit, belonged to the State as well, though temporaily under the British administration they enjoyed some extra concessions. I am

(SRI K. HANUMANTHAIYA.)

sure the people of the Civil Station will not grudge this course and I assure him that whenever there is an opportunity for doing anything required for the area of Civil Station, this Government will be too happy to do it.

Since it has been agreed to continue this discussion I leave other subjects to be dealt with by my Hon'ble colleagues. I shall make only one statement. Sri Veeranna Gowda, my Hon'ble friend, has been trying to clench my reputation and make it as he says very good. I welcome his co-operation. He has been making allegations against Sri V. Nanjappa who happens to be my brother. I do not want to say anything now. All the time I was sincerely waiting for an opportunity to make a statement on the subject. The cases were pending before courts as you know and I was precluded from discussing them on the floor of this House. It is a very serious matter and I would place a written statement in the hands of all the members of this House in a day or two. I do not want to hide anything and I do not want to make it look that I am hiding anything and if I declare my innocence or rectitude here and now, I have sense enough to know that it will not carry conviction with some members. Why it is so I am not prepared to discuss it for the reason that I have already mentioned at the beginning of my speech, but I assure the House that I will supply every member of this House with a written statement on the subject. I hope the House will forgive me if I do not straightaway answer and if I plead that I may be given a few days' time for the purpose because a lot of files have to be looked into and correct and unassailable facts and figures have to be placed in the hands of Hon'ble Members and I have every confidence that they will judge me properly.

Sir, before I close I seek the indulgence of the House to permit me to absent myself for some time. I mean no disrespect to the House. As I said I have to meet the Chairman of the Finance Commission. I have requested my colleagues to be here and they will reply to the other criticisms made.

Before I conclude I would make an earnest appeal to my critics to exercise self-restraint in the cause of democracy itself. Hard words will not create good precedents and they are, I know, brave men, very chivalrous men. They know the handicaps under which I am suffering. They also know that God has blessed me with as much fighting spirit as any one of them. But where does it lead to ? Does this House gain anything by quarrel ? Does the dignity of the House get safeguarded by exchange of words which ordinarily should not come out of the month of cultured men ? There is a famous saying I think by Lord Bryce; he says in discussing the English constitutional structure that the House of Commons is so powerful that nobody can destroy it except itself. I would say on the basis of the same analogy, that the Congress in this country has been the most powerful and potent body. It got Independence to India. It has given Congress Ministries throughout the country. It has framed Five-Year Plans. Nobody can destroy it except the Congressmen themselves. As Sri Veeranna Gowdh was saying, if he has any grievance against me, he has a number of forums. If Sri Mariappa has grievance against me, he too has got a number of forums.

Sri T. MARIAPPA.—I have no personal grievance and he should not answer in that way. We did not want to interfere at all.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—This is not personal grievance but the country's grievance. I do not know why he should say that as if it is personal grievance.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Members also may, when the time comes, give a suitable reply. But this is not the time. . . .

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—Because he has the last chance of replying to the debate, he is taking advantage of it. We have no chance

to speak on that again. We have no personal grievance against Sri Hanumanthaiya. It is the administration that we are criticising.

Sri T. MARIAPPA.—I want to answer the remark that he made. I do not know whether he referred to me. But all the same, he referred to some members who criticised him showing precedents. He is placed in a responsible position and is that the way of answering simply because he is the last speaker? He speaks ill of the men. Every member has got responsibility.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I can reply and you can reply. This is not going to be the last day. Many more opportunities you will have on many more platforms.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—So you want to create room for criticising each other by taking advantage of your being the last speaker?

Sri K. HANUMANTHAIYA.—The Hon'ble Member may rest assured that this is not my last speech.

Sri K. PUTTASWAMY.—Whether it is going to be one of the several speeches he will be making or the last, I very much wished at least that being the Leader of the House he should have exercised restraint and not indulged in making references. They are not personal matters. There is nothing personal about it.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—These Hon'ble four members have made a combination. . . .

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—That is stupid talk.

Mr. SPEAKER.—May I bring to the notice of the Hon'ble Member that he should not use such words as 'stupid'?

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—It is not unparliamentary. It is quite correct word. I challenge.

Mr. SPEAKER.—I am here to say whether it is parliamentary or not and I say that that is not parliamentary.

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—The Speaker should call the members to order if unparliamentary words are uttered.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ (ಮಳವಳ್ಳಿ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ, ಸ್ವಾಮಿ?

Mr. SPEAKER.—I have said that it is unparliamentary and I have expunged those remarks.

Sri K. PUTTASWAMY.—The Hon'ble the Chief Minister who is the Leader of the House. . . .

(*Interruption*)

Sri T. CHANNIAH.—I request and I make an appeal to the Hon'ble Speaker that the Hon'ble Member must be asked to withdraw his words. Then alone there will be effect.

Sri K. PUTTASWAMY.—My point of order is this. The Chief Minister who happens to be the Leader of the House has heavier responsibility than any of us and as such he should safeguard the prestige of this House. He was pleased to say that four members have combined. That I take to be an insinuation. There is no combination of four persons here. We have come here as representatives of the people to discharge certain functions and in the discharge of our functions we give expression to certain opinions. That does not mean and it does not entitle him to make an observation like that—that four members have formed a combination against him. Is that correct, Sir? Can you permit such an expression by him? I very respectfully submit that the expression used by the Chief Minister in the context would amount to insinuation and it shall have to be expunged from the records.

Mr. SPEAKER.—I want to examine that and find out whether it is correct or not.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I may straightaway say in regard to the point of order that I am very greatly relieved if my friend Sri Puttaswamy does not want any combination. To that extent it is good. Regarding combination, this House has been constitutionally authorised to make combinations to instal a ministry or dismiss a ministry. And whether that intention is there or not I am not the judge. Let the world judge.

Mr. SPEAKER.—We shall now go only to the criticisms levelled against the Budget.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—It is left to the Speaker to say all that.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Sir, I have every confidence that this Budget has received the approbation of this House as well as of the country. It may be that some people feel it otherwise. The Hon'ble the Leader of the Opposition said it was an election speech and some other members also made the same point. Sir, under the Constitution, under the democratic procedure, we are bound to go before the electorate for election, and if I lay my cards on the table of the House as it were frankly and sincerely what all has been done during the course of the five years before the country, there is nothing to be ashamed of about it I suppose. And it is not today that people will judge whether this administration has done well or ill. The general election will decide it.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—The Chief Minister was pleased to tell us that he is going to issue a statement on the affairs of his brother. Are you going to make it the subject-matter for discussion in this House ? I want to know.

A MEMBER.—Certainly.

Mr. SPEAKER.—Now the House will continue discussion on the Budget. I leave it to the House to say till what time they can sit. May I know the opinion of the House as to how long they can sit ?

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—I want an answer for my question.

Mr. SPEAKER.—The statement made is before you and before the House. You can make use of an appropriate occasion to discuss it and therefore you need not create a different situation now.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—Are you going to make it the subject-matter for discussion here or some other opportunity will be given ?

Mr. SPEAKER.—While demands are discussed, that can be discussed. You need not wait for some other opportunity. But I want to know the opinion of the House as to how long they propose to sit today.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನಾನಾಗಲೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಂದು ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ್ಯೆ ಅವರು ಆಡಿದ ಆ ಮಾತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಲ್ಲ ಎಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. 'ಸ್ಟುಪಿಡ್' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ, ನನಗಂತೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಅಸಮ್ಮತವಾದದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರು ಅದನ್ನು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರಿ. ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರು ಈ ಒಂದು ತರಹ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಿಂದ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡೋಣ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ರೂಲಿಂಗ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ಅವರು ಆ ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

*ಶ್ರೀ ಎನ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.—ನಾನು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಏಕವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಇನ್ಸಿನ್ಯೂಯೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ, ನಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ contextನಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಸ್ಟುಪಿಡ್' ಎಂದರೆ 'ದಡ್ಡ' ಎಂದು ಅಥವಾ 'ಮತಿ ಇಲ್ಲದ ಮಾತು' ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಅದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತು ? 'ಸ್ಟುಪಿಡ್' ಎಂಬುದು unparliamentary ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಠಿಣವಾದ ಪದ ಇರಬಹುದು. ಆ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅದು unparliamentary ಎಂದರೆ, ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—So far as that is concerned, it has been brought to the notice of Hon'ble Members that it will not bring credit either to the Hon'ble Member or to the Hon'ble House to use such words of insinuation or even words which are not appropriate to the occasion. Anyway I will examine whether such expressions are parliamentary or not and make a statement later.

4-30 P.M.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Then may I say, Sir, I want you to scrutinise all the words that have been used by Sri Veeranna Gowdh and judge for yourself how many are parliamentary

or contain insinuations. I leave it to your judgment.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾವು ಬಹಳ ಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರಲ್ಲ. ಅದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೇ, ಅಥವಾ ಅನ್-ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿಯೇ!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಬಂದಾಗ ನೋಡೋಣ. Now how long can we sit?

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—Sir, when we requested the Chair to allow the members to speak on the Budget, the Chair was not pleased to grant our request. Now we are not prepared to sit after 5 O'clock.

Sri K. PUTTASWAMY.—The procedure with all respect and humility I submit, Sir, is very strange. The debate on the Budget is over. When certain members of this House expressed their desire to speak and requested the Chair to give an opportunity to speak, the Chief Minister did not feel like postponing his speech. For all practical purposes we have to obey and bow to your ruling. But all the same I feel that the discussion is over. If any member of the Government is willing to add to the remarks already made by the Chief Minister, he may be permitted to do so. I submit if the Speaker calls upon other Members to offer remarks on the Budget, it would not be a proper procedure.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—I entirely agree with Sri Puttaswamy. When the Budget is presented and when the members of the Assembly make some remarks and the Finance Minister who presents the Budget makes his reply, the debate on the Budget is closed. No other Member of the Government will have any right or privilege to speak on the debate regarding this Budget. If the other Members of the Government want to utilise this opportunity to make some observations by way of reply, they may take some other opportunity as you have been asking other Members of this Hon'ble House to take some other opportunity to criticise the administration. I agree that it is entirely unjust and unpardonable if the Government make any attempt to make a speech by way of reply on this Budget discussion.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪದ್ಧತಿ. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಬಾಯಿಚಪಲ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಾಗುವುದು. ಆರೀತಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಾವುಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೀ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಬಾಯಿಚಪಲ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಮಾಡುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಸರಿ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ನಾಲ್ಕುಜನರ ಎದುರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಭೋಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತಂದಂತಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK (Molakalmuru).—Sir, let me submit that there is neither constitutional propriety nor legal sanction for the procedure that this House is being suggested to adopt. After the reply is over by the Finance Minister, it is strange that the Hon'ble Members should be asked to speak. If the Hon'ble Speaker was so desirous as to continue the debate on the Budget, nothing prevented him to request the Chief Minister to postpone his reply by one hour. I am very sorry to remark that the privilege of Hon'ble Members is treated very lightly and very much to the convenience of the people in authority. I must say that I am definitely opposed to this kind of a procedure. We are gradually losing our privileges; there is a tendency to adopt procedures and practices which have no constitutional or legal propriety. I do not know whom we should blame for this, whether the Speaker, or the Leader or anybody. In the conduct of the business in this House, we must not forget legal and constitutional formalities. This kind of a procedure, I am afraid, will create a very bad

(SRI A. BHEEMAPPA NAIK.)

precedent, which it may be difficult to retrieve. I therefore suggest that the House is adjourned today at this stage. That would be the best course.

MR. SPEAKER.—I am very sorry that the Hon'ble Members have misunderstood the procedure. I want Hon'ble Members to read the Rules and understand the procedure carefully. It is unlike a Bill. In a Budget discussion, any Minister can intervene and answer and it is not the Leader of the House alone that constitutes the Government. It is the Treasury Bench that constitutes the Government. Therefore any member of the Government can intervene in the course of the debate and offer clarifications in respect of the points raised. I am sorry that the Hon'ble Members have not read the Procedure evidently and they are misusing the opportunities.

SRI A. BHEEMAPPA NAIK.—I would like to know whether it was a mere intervention or a complete reply to the debate. Is there not a difference between the two? Intervention means that the Minister rises in the midst of a member's speech just to correct some obvious mistakes or misconceptions. I would like to know by what provision of the Rules of Procedure that the Speaker can regulate the debate that takes place after the Finance Minister's speech? Is there such a procedure prevailing in the whole of India? To say that the members should read and understand the Procedure constitutes a reflection on the members of the House.

SRI Mulka GOVINDA REDDY.—When the reply has been made by the Finance Minister on the Budget that has been discussed, that has to be taken to be the reply from the Government and there is no right for any member of the Government to speak after the Finance Minister.

SRI K. PUTTASWAMY.—May I be permitted to recall what happened at 2-30 when Hon'ble the Chief Minister was asked to make the reply? Very many of the Hon'ble Members made a very humble request that the debate may continue till five and thereafter the Ministers may reply. I did not know what was the circumstance. There may be very compelling reasons for the Chief Minister to leave the House at 4-30. He may have previously informed the Speaker about the urgency and the importance of his engagement. We do not dispute. I am only sorry that this House was not taken into confidence in the matter at 2-30. Our request was turned down. I do not dispute the right of the Speaker to regulate the debate. The Speaker has exercised his right and permitted the Leader of the House to make the reply. The procedure that should be followed is only this: I refer to Rule 123:

> "123 (1): On a day or days to be appointed by the Speaker subsequent to the day on which the Budget is presented and for such time as the Speaker may allot for this purpose, the Assembly shall be at liberty to discuss the Budget, as a whole or any question of principle involved therein, but no motion shall be moved at this stage.
>
> (2) The Finance Minister shall have a general right of reply at the end of the discussion."

He has exercised his right and the Hon'ble Speaker allowed him to exercise his right.

> "(3) The Speaker may if he thinks fit, prescribe a time limit for speeches."

That has been done also. Let it not be mistaken that we are trying to disobey the rulings of the Chair. We all know that the dignity of this House entirely depends upon the willing obedience of the Members to the rulings, not merely rulings but to the wishes of the Speaker. If we are called upon to speak by the Speaker, even though we may feel that the procedure is wrong, yet I feel it would be an obligation on us to respect the wishes of the Chair. The Rule 123 is very clear. I only wish the Finance Minister was good enough to submit to the Speaker and had postponed his speech so as to allow some more members to participate in the debate, or he could have

authorised some one of his colleagues,—it is joint responsibility,—to give reply to the general discussion. I do not mean to say that the Chief Minister or the Finance Minister should be tied to his seat always. The Chief Minister is here in two capacities. He has also responsibility to see that sufficient opportunity is provided to the members of the House to discuss and offer their suggestions and then make his reply. I was very much hurt that, when most of us made a request to the Leader of the House, he was rather unmoved. It may be that the Speaker had come to an arrangement with the Leader and so he felt helpless.

In these circumstances, may I submit that the Chair will be pleased to adjourn this House at this stage ?

*Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Industries).—Rule 123 says that the Finance Minister shall have a general right of reply at the end of the discussion. The discussion on the Budget has not come to an end.

Sri P. R. RAMAIYA.—The Minister is referring to clause 123. The title of that clause is "General discussion on the Budget". So, sub-clause (2) refers to the General Discussion on the Budget and reply of the Finance Minister. The Finance Minister has replied and therefore the discussion is over.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I request Hon'ble Members to have some patience and allow me to complete what I want to say. The Finance Minister has got the general right of reply. Nothing prevents him or any other Minister to intervene and reply to any other point raised by Hon'ble Members.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH.—It was not an intervention ; the Speaker called upon the Finance Minister to reply to the Debate.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Rule 168 says that all matter not specifically provided in these rules and all questions relating to the detailed working of these rules shall be regulated in such manner as the Speaker may from time to time direct. Here, the Speaker has called upon the Leader of the House by virtue of power vested in him under rule 168 and the Chief Minister has spoken with the permission of the Chair. The general right of reply, he may exercise, or he may empower another Minister to reply for the debate. The Speaker has chosen to permit the member to speak on the budget discussion. Here are the Ministers on behalf of Government to answer any criticism or points raised during the course of the debate. I do not think there is anything unconstitutional.

Mr. SPEAKER.—In spite of the views expressed by Hon'ble Members, even now I feel that the final reply given by the Leader of the House or the Finance Minister shall not be the end of the debate. I will examine it and make a statement tomorrow.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—My friend referred to clauses 123 and 168 and said that the Speaker had the right to allow anybody to reply and so on. There is the specific provision regarding the debate on the budget. Now that the Finance Minister has replied, it means the discussion is over. To ask members to speak again amounts to replying to the reply made by the Finance Minister. Will it not amount to that ?

Mr. SPEAKER.—It need not generate so much of heat. Even now I feel that the debate is not closed because the Finance Minister has replied. If Hon'ble members can continue the debate, they may do so.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಒಬ್ಬರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ the Finance Minister will have general right of reply to the debate. ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆ ಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ general discussion of the Budget is over. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಓಟು ಕೊಡುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಯಾವ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿ ಐದು ಗಂಟೆಗೆ ಗಿಲೆಟಿನ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ವೇಳೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ಉತ್ತರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.)

ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶ ಯಾವತ್ತೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

*Sri K. S. VASAN (Kolar Gold Fields).—I have got one point to say on this matter. It is not necessary in this case to go the Rules of Procedure to find out whether the General discussion on the Budget has come to an end. The Hon'ble Speaker at 2-30 said that a number of members wanted to speak on the Budget, but they might take their chance when cut motions were taken up; he then called upon the Finance Minister to reply. So, we understood that the general discussion has ended and the Finance Minister has replied.

*Sri L. SIDDAPPA (Channagiri).—What exactly transpired at 2-30 I do not know because I was not here. But rule 123 is clear on the point that after the Finance Minister replies to the bebate, the debate will close. But, at the same time, you can also say that any member at any stage can intervene and make a speech. Unless the speech made by the Finance Minister and the Leader of the House is taken as a mere intervention and not a reply to the debate, I submit, the House has every opportunity to discuss the Budget. If that is not so, if it is a reply to the debate, then it is the end of the matter and further discussion on the Budget cannot continue.

Mr. SPEAKER.—Even now I feel that the clause says that the Finance Minister shall have a general right of reply at the end of the discussion and it is only an enabling clause in favour of the Finance Minister so that he may meet all the points or criticisms levelled against the Government. The Finance Minister has already said that the other Hon'ble Ministers will also reply. So, it is not his final reply.

Sri A. BHEEMAPPA NAIK.—But the point is, the members are asked to continue the debate. If the Chief Minister had asked other Ministers to reply because he had some other work and he had to go, that was something. His speech was not an interruption because an interruption cannot be for hours and to take it as an interruption is not correct. Asking the members to continue the debate would mean replying to the reply.

5 P.M.

Mr. SPEAKER.—Of course, we are all liable to correction.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—Shall I take it that we are going to discuss upon the Budget to-morrow even after you give the ruling?

Mr. SPEAKER.—I am sorry. Tomorrow we have got voting of demands.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY.—If you allow us to have discussion on the Budget tomorrow, it is all right. I have some interesting things to say. If you give me an opportunity to discuss tomorrow, then your ruling will have some value.

Sri R. ANANTARAMAN.—Is there any precedent?

Mr. SPEAKER.—I thought it was only an intervention. However I will examine the matter. Shall I take it that the House will not sit longer and will adjourn now?

Hon'ble MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The House will rise for the day and meet tomorrow at 8-30 in the morning.

The House adjourned at Two Minutes past Five of the Clock to meet again the next day Saturday, the 17th March 1956, at Thirty Minutes past Eight of the Clock.